

Nymphaea – vita näckrosor

Torbjörn Tyler

Försök till nyckel till i Sverige utomhus odlade och vilda arter baserad på Alexander i *European Garden Flora* (2011), Dabrowska m. fl. i *Acta Soc. Bot. Polon.* 84: 277–286 (2015), Volkova & Shipunov i *Nord. J. Bot.* 25: 329–338 (2007), Muntendam m.fl. i *Acta Bot. Neerl.* 45: 279–302 (1996), och herbariestudier. Riktigt alla hybrider och sorter passar dock inte in i detta schema.

- 1 Kronblad ± blekgula 2
– Kronblad vita, rosa eller röda (sällan gulaktiga närmast basen) 3
- 2 Blommor < 5 cm breda; blad < 10 cm breda ..... gul smånäckros *N. ×helvola*
– Blommor och blad större ..... svavelnäckros *N. ×thiona*
- 3 Bladens basallobber med ± utdragen spets; blad ej rödspräckliga; blommor ± höjda över vattenytan 4
– Bladens basallobber jämnt rundade (sällan med antydd spets) hos *N. ×laydekeri*, men då med ovan rödspräckliga blad), ovan gröna eller ± rödspräckliga; blommor flytande på vattenytan 5
- 4 Blommor rent vita; pollen välutvecklat ..... doftnäckros *N. odorata*
– Blommor ofta rosa–röda; hög andel skrupna/missformade pollenkorn ..... parknäckros *N. ×marliacea*
- 5 Blad < 10 cm breda, undertill mörkröda–bruna; blommor små med < 35 mm långa blomblad, vita eller sällan med ljusrosa strimmor; blombas tydligt kvadratisk och urgröpt för skaftet ..... finsk näckros *N. tetragona*
– Blad större, undertill gröna eller med åldern rödbruna; blommor oftast större, vita, rosa eller röda; blombas rundad eller kvadratisk 6
- 6 Blad ovan ofta spräckliga i grönt och kopparrött; blommor oftast rosa–röda; blombas tydligt kvadratisk och urgröpt för skaftet ..... smånäckros *N. ×laydekeri*
– Blad ovan jämngroa; blommor vita–rosa; blomfäste rundat–kvadratisk men aldrig urgröpt [vit näckros *N. alba*] 7
- 7 Inre ståndare med jämbreda strängar som är < 2 mm breda och föga bredare än knapparna; märkets skiva ± platt på ovansidan med endast en låg (halvklotformig) central upphöjning, alltid gul, 13–27 mm bred, med 12–22 lobber; ståndare oftast > 80; fruktämne knappast insnört nedom märket; blomblad på fullt utslagna blommor ± horisontellt utbredda; blomfäste/knoppbas cirkelrunt; bladskafte med 6–30 luftkanaler ..... sydnäckros *N. alba* subsp. *alba*
– Inre ståndare med lansettlika–elliptiska strängar som är > 2 mm breda och minst dubbelt så breda som knapparna; märkets skiva ± kraftigt konkav och med en ± högt konisk–fingerlik central upphöjning, gul–röd, 7–16 mm bred, oftast med < 14 lobber; ståndare 50–85; fruktämne kraftigt insnört nedom märket så att märket blir tydligt avsatt från fruktämnet; blomblad på fullt utslagna blommor ± snett uppåtriktade; blomfäste/knoppbas ofta kvadratisk; bladskafte med < 15 luftkanaler ..... nordnäckros *N. alba* subsp. *candida*